

De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 11 december 2025

Betreft: Prioriteiten in het onderwijs

Geachte mevrouw Letschert,

Ouders en scholen hebben een gemeenschappelijk doel: het beste onderwijs voor ieder kind. Samen met leraren en leerlingen vormen zij de gemeenschap van de school. De betrokkenheid van ouders bij het onderwijs is van groot belang. Niet alleen voor het welzijn van kinderen, maar ook voor hun leerresultaten. Als ouderorganisaties constateren wij dat er de komende jaren veel nodig is om de basis voor goed onderwijs te herstellen.

De kabinetsformatie biedt een kans om hierin stappen te zetten. Aanpassingen in wet- en regelgeving en gerichte investeringen zijn noodzakelijk om het onderwijssysteem toekomstbestendig te maken. In deze brief doen wij u voorstellen die bijdragen aan een onderwijssysteem dat recht doet aan kinderen, hun ouders en de samenleving als geheel.

Herstel de balans: een stevigere positie van ouders in het onderwijs

De afgelopen jaren is de positie van ouders in het onderwijs onder druk komen te staan. Ouders ervaren onvoldoende zeggenschap en de afstand tussen klas en bestuur is te groot geworden. Een goede samenwerking tussen ouders en school herstelt het vertrouwen in het onderwijs en vergroot ouderbetrokkenheid. Wij vragen u daarom de volgende punten op te nemen in een coalitieakkoord:

- Verplicht ouderraadplegingen bij belangrijke besluiten.
- Versterk de medezeggenschap van ouders en leraren via structurele ondersteuning van (G)MR-leden. Zet daarbij in op scholing zodat leden van de medezeggenschap hun taken effectief kunnen uitvoeren.
- In ons bestel is een fusie wel mogelijk, maar ontvlechting niet. Voer een onderzoek uit naar de voor- en nadelen van een juridische mogelijkheid voor scholen om zich los te maken van een bestuur.
- Zorg dat de Onderwijsinspectie minimaal eens in de vier jaar elke school bezoekt.
- Zet in op kleinschalige scholen met zichtbare en aanspreekbare bestuurders. Stel een handhaafbare norm voor het maximum aantal scholen onder één bestuur.
- Ondersteun initiatieven van ouders op lokaal niveau. Bijvoorbeeld door een subsidieregeling voor ouderorganisaties om ouderbetrokkenheid op scholen te stimuleren.

Elk kind heeft recht op goed onderwijs

De kwaliteit van onderwijs staat of valt met de leraar. Het lerarentekort raakt vooral kwetsbare kinderen en vergroot de kansengelijkheid. Wij vragen het volgende kabinet:

- Investeer structureel in het terugdringen van het lerarentekort, met betere arbeidsvoorwaarden, loopbaanmogelijkheden en meer tijd voor scholing.
- Stel een wettelijke norm voor de maximale klassengrootte vast.
- Neem de regie terug in de leermiddelenmarkt om zo kwaliteit, betaalbaarheid en duurzaamheid te garanderen.
- Behoud hoge ambities voor basisvaardigheden en taal- en rekenonderwijs.
- Verminder prestatiedruk en toetscultuur.
- Investeer in het binnenklimaat van scholen: kinderen hebben recht op een gezonde leeromgeving.

Naar een passend en inclusief onderwijssysteem

Te veel kinderen vallen tussen wal en schip. Er is dringend behoefte aan een passend en inclusief onderwijssysteem dat aansluit bij wat kinderen nodig hebben. Wij vragen het volgende kabinet:

- Zet in op een haalbaar en realistisch langetermijnplan voor inclusief onderwijs, met daarbij de benodigde investering in kleinere klassen, onderwijshuisvesting en kennis bij onderwijsprofessionals.
- Voer het *leerrecht* in: ieder kind moet recht hebben op onderwijs, ook als dat buiten de gebaande paden valt.
- Verbeter het leerlingenvervoer structureel, met landelijke kwaliteitsnormen.

Eerlijke in- en doorstroom

Te veel kinderen worden te vroeg en te rigide geselecteerd. Dat remt ontwikkeling en vergroot de ongelijkheid. Een eerlijker en flexibeler onderwijssysteem vraagt om betere samenwerking én beleidskeuzes die leerlingen niet vastzetten, maar ruimte geven. Wij vragen het volgende kabinet:

- Werk samen met ouder-, leerling- en sectororganisaties aan een langetermijnplan voor latere selectie en betere doorstroom.
- Zorg voor een betere samenwerking tussen het onderwijs en de kinderopvang.
- Maak doorstromen zo drempelloos mogelijk en stimuleer stapelen in het voortgezet onderwijs.
- Ga op korte termijn terug naar één doorstroomtoets.

MBO

In het mbo is ouderbetrokkenheid nog onvoldoende verankerd, terwijl dit essentieel is voor het studiesucces van jongeren. Wij vragen het volgende kabinet:

- Verplicht ouderinspraak via ouderraden en medezeggenschap in het mbo.
- Maak het mbo volledig kosteloos voor minderjarigen, inclusief leermiddelen.
- Schaf het bindend studieadvies af.

Kosteloos onderwijs en opvang voor ieder kind

Kosteloos onderwijs is voor veel ouders niet meer de realiteit. De kosten voor digitale leermiddelen, vrijwillige ouderbijdragen en schoolactiviteiten lopen op. Dat ondermijnt het uitgangspunt van gelijke kansen en onderwijs als publieke voorziening voor ieder kind. Wij vragen het volgende kabinet:

- Breid de Wet gratis schoolboeken uit naar alle noodzakelijke leermiddelen, inclusief digitale leermiddelen.
- Schaf de ouderbijdrage in het primair onderwijs af en compenseer scholen hiervoor.
- Limiteer de ouderbijdrage in het voortgezet onderwijs en maak deze transparanter.
- Houdt onverminderd koers met de invoering van het nieuwe financieringsstelsel kinderopvang, waarbij de overheid 96% van de maximale uursprijs bekostigt. In het kader van een goede start op de basisschool pleiten wij er voor om de arbeidseis te laten vallen zodat alle kinderen toegang krijgen tot opvang.

Met een brede coalitie van ouderorganisaties hebben we veel ervaring en expertise gebundeld rond de genoemde onderwerpen. We denken daarom graag mee over verdere uitvoering van de plannen voor ouders en hun kinderen.

We wensen u veel wijsheid in de formatie en rekenen op uw aandacht voor het onderwijs.

Met vriendelijke groeten,

Lobke Vlaming
Directeur-bestuurder Ouders & Onderwijs

Gerdien Lassche-van Grol
Manager Beleid en Ontwikkeling
Reformatorische Oudervereniging

Marco Frijlink
Directeur-bestuurder Vereniging Openbaar Onderwijs

Marjet Winsemius
Directeur Stichting Voor Werkende Ouders

Joli Luijckx
Directeur Oudervereniging Balans

Floor Kaspers
Directeur Onderwijs Consumenten Organisatie